

Силабус
навчальної дисципліни
Теорія та методика виховної роботи у ЗПТО
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА,
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація 015.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Світлана ХОМЕНКО
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1382
Контактний тел.	+380505615178
Е-mail викладача:	s_v_homenko@ukr.net
Графік консультацій	Вівторок 14.00-16.00, субота 14.00-16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	18	18	54	екзамен

Семестр: 4

Мова навчання: українська

Ключові слова: виховний процес, методика виховання, принципи виховання, зміст виховання, методи виховання, засоби виховання, педагогічна діяльність.

Мета та предмет курсу: формування в здобувачі освіти системи професійних знань з методики виховання, умінь, навичок і досвіду проектування й організації процесу виховання учнівської молоді в закладах професійної (професійно-технічної) освіти; формування здатності самостійно творчо та дієво розв'язувати виховні завдання та здійснювати оптимальний вибір методів, технологій, засобів, форм виховної роботи учнів з урахуванням суспільних вимог до рівня їхньої вихованості, здібностей та індивідуальних потреб.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 13. Здатність управляти комплексними діями / проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Тема 1. Теоретичні аспекти організації виховної роботи в ЗП(ПТ)О. Виховання як педагогічне явище. Виховання як категорія педагогіки. Фактори розвитку особистості. Виховний процес: сутність, роль та місце у процесі формування особистості. Характерні особливості виховання в ЗП(ПТ)О.

Тема 2. Виховний процес: закономірності, принципи, етапи виховного процесу. Закономірності виховного процесу. Характеристика принципів виховання. Вихованість як критерій результативності виховного процесу. Етапи процесу виховання. Системи виховання.

Тема 3. Методи виховання. Характеристика методу й прийому виховання. Класифікація методів виховання. Фактори, що визначають вибір методів виховання.

Тема 4. Зміст і форми виховання особистості. Сучасні ідеї щодо змісту виховання. Зміст виховання як системи. Характеристика компонентів змісту виховання. Умови ефективності виховання. Форми виховання в ЗП(ПТ)О як зовнішнє вираження виховного процесу.

Тема 5. Виховні системи та школи.

Тема 6. Методичні аспекти виховної роботи в ЗП(ПТ)О. Технологія організації діяльності учнів. Формування навичок і звичок поведінкової сфери

особистості. Режим життя і діяльності учнів як умова ефективного формування навичок і звичок поведінки. Методика формування культури поведінки учнів.

Тема 7. Робота вихователя з батьками учнів ЗП(ПТ)О. Колектив як чинник виховання. Специфіка організації виховної роботи в ЗП(ПТ)О. Планування та здійснення позаурочної роботи з учнями. Зміст і планування виховної роботи в навчальній групі. Дослідження особистості учня. Гендерні аспекти професійного виховання учнів.

Тема 8. Система діяльності «педагог-вихованець». Виховні завдання майстра. Особливості виховної роботи в навчальній групі. Форми організації виховної роботи в професійно-технічних навчальних закладах. Планування виховної роботи в навчальній групі. Робота майстра з екологічного, економічного та правового виховання майбутніх робітників. Педагогічна взаємодія майстра та класного керівника.

Тема 9. Мистецтво і технологія виховання. Поняття «технологія виховання». Особливості технології виховного процесу. Виховна справа як вид організації колективної діяльності. Характеристика етапів виховної справи.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемна дискусія), аналіз ситуацій, виконання проєктів.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності), графопроектор.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати переводяться у

національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Узагальнені критерії оцінювання:

- «відмінно/A», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «добре/B», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «добре/C», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну

- діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «задовільно/D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
  - «задовільно/E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
  - «незадовільно/FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
  - «незадовільно/F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота									екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	55	100

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Жигір В.І. Теорія і методика виховної роботи у професійній освіті: навчально-методичний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2019. 250 с.
2. Андрошук І.В., Андрошук І.П. Методика виховної роботи: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.
3. Бех І.Д. Психологічні джерела виховної майстерності: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2009. 246 с.
4. Делінгевич Л. В. Педагогічні засади мистецтва виховання. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво 2013. 251 с.
5. Осадченко І.І. Методика виховної роботи. Умань: ПП Жовтий О.О., 2012. 217 с.
6. Поясик О.І., Лаппо В.В. Методика виховної роботи: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Плай, 2011. 202 с.

7. Виховання гуманістично спрямованої особистості: навч.-метод. посіб. / Т.Д. Дем'янюк та ін. М-во освіти і науки, молоді і спорту, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. Рівне: Волин. обереги, 2011. 234 с.

Додаткові

8. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 415с.
9. Ярошук Л.Г. Методика виховної роботи: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2012. 320 с.
10. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
11. Книга класного керівника: Довідково-методичне видання / Упоряд. С.В.Кириленко, Н.І.Косарева. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 560 с.
12. Методика виховної роботи: навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича; уклад. Давидович В.Л., Давидович М.Ф. Чернівці: Рута, 2007. 302 с.
13. Бех І. Д. Виховання особистості: Сходження до духовності: Наук. Видання. Київ: Либідь, 2006. 272 с.
14. Практикум з теорії та методики виховання: навчально-методичний посібник / Г.С. Тарасенко, О. А. Голюк, Т. М. Кривошея Вінниця: Нілан ЛТД, 2014. 392 с.
15. Холковська І. Л. Методика виховної роботи: посібник. 2-ге вид., випр. та допов. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016.192 с.
16. Холковська І. Л. Методика виховної роботи: практикум. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016. 208 с.
17. Дубина М.І., Дубина, Ю.Д. Руденко Виховання патріотизму в учнів та студентської молоді. Київ: Експрес-Поліграф, 2010. 403 с.
18. Анненкова І.П. Методика виховної роботи: Курс лекцій. / Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова. Одеса: Астропринт, 2005. 142 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbuiv.gov.ua>
3. <https://scholar.google.com>
4. <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita>
5. <https://imzo.gov.ua/osvita/profesiyno-tehnichna-osvita-2/profesiyna-osvita/>
6. <https://ivet.edu.ua/>
7. <https://profosvita.online/>
8. <https://registry.edbo.gov.ua/profesiyno-tekhnichna-osvita/>
9. <http://uiepnpu.pnpu.edu.ua/>

10. <http://www.proftekhosvita.org.ua>
11. <http://pto-kyiv.com.ua>
12. <http://pedpresa.ua>
13. <https://osvita.ua/legislation/proftech/>
14. <https://ips.ligazakon.net>
15. <https://enic.in.ua/index.php/ua/systema-osvity/profesijno-tehnicna-osvita>
16. <https://naurok.com.ua>
17. <https://lib.iitta.gov.ua/728477/1/%D0%94%D0%98%D0%94%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
18. <https://core.ac.uk/download/pdf/32309061.pdf>
19. <https://core.ac.uk/download/pdf/33687761.pdf>
20. https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3001/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%B2%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%83.pdf?sequence=1&isAllowed=y
21. <https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2019/09/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D1%83-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D1%96%D0%B9-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96.pdf>
22. https://shron1.chtyvo.org.ua/Buinytska_Oksana/Informatsiini_tekhnolohii_ta_tekhnichni_zasoby_navchannia.pdf?